

Mathematica-tehtäviä / vihjeet (versio 1.0, 09.08.2002)

1.

Kertomerkki on joko välilyönti tai `*`; numeroiden tapauksessa `*` on selkeämpi (ihmiselle).

2.

Kokeile funktioita `Simplify` ja `FullSimplify`.

3.

Tarvittavia funktioita: `Sum`, `FactorInteger`, `PrimeQ`. Taulukoita voi tehdä funktiolla `Table`. Liittämällä loppuun määre `//TableForm` taulukko saadaan tulostetuksi havainnollisempaan muotoon.

4.

Tarvittava funktio on `FunctionExpand`. Muista iso alkukirjain ja hakasulut: `Sin[Pi/n]`.

5.

Taulukoita voi tehdä funktiolla `Table`. Liittämällä loppuun määre `//TableForm` taulukko saadaan tulostetuksi havainnollisempaan muotoon. Trigonometrinen funktioiden argumenttien tulee olla radiaaneissa. Luku π kirjoitetaan `Pi`; se voidaan myös valita valikosta. Muista iso alkukirjain ja hakasulut: `Sin[Pi/4]`, `Cos[0]`.

6.

Likiarvot halutulla tarkkuudella saadaan funktiolla `N`. Neperin luku on `E`; se voidaan valita myös valikosta, jolloin symboli näyttää hieman erikoiselta pikku `e`:ltä. Aloita varovaisesti; älä syötä kovin suuria lukuja n . Tulokset voi kerätä taulukoksi `Table`-funktiolla.

7.

Likiarvot halutulla tarkkuudella saadaan funktiolla `N`. Neperin luku on `E`; se voidaan valita myös valikosta, jolloin symboli näyttää hieman erikoiselta pikku `e`:ltä. Kertoma ilmaistaan yksinkertaisesti huutomerkillä. Tulokset voi kerätä taulukoksi `Table`-funktiolla.

8.

Kirjoita kaava muuttujien avulla ja sijoita näille arvot korvausoperaattoria `/.` (eli `ReplaceAll`) ja sopivaa korvaussääntöä käyttäen. Arkuskosini on `ArcCos`.

9.

Sopivia Mathematican funktioita ovat `Simplify` ja `FullSimplify`.

10.

Tarvittavat Mathematican funktiot ovat `Expand` ja `Factor`. Näiden argumenttina oleva lauseke voi olla joko hakasuluissa tai komento voidaan kirjoittaa sen perään: `Expand[lauseke]` tai `lauseke//Expand`.

11.

Tarvittavat Mathematican funktiot ovat `Expand` ja `Factor`.

12.

Tekijöihin jako: `Factor`. Supistaminen: `Cancel`. Kokeile luvulle n erikseen eri arvoja. (Miksi yleistä symbolia n ei voida käyttää?) Kokeilut voidaan laskea myös yhteen taulukkoon käyttämällä komentoa `Table`; tulostuksen saa hieman selkeämpään muotoon kirjoittamalla komennon jälkeen `//TableForm`.

13.

Murtolausekkeesta voi poimia osoittajan funktiolla `Numerator` ja nimittäjän lausekkeella `Denominator`. Kokeile myös, mitä tapahtuu, kun murtolausekkeeseen kohdistetaan peräkkäin funktiot `Apart` ja `Simplify`. Mitä nämä periaatteissa tekevät?

14.

Sopivia funktioita: `Apart`, `Together`, `Simplify`, `Expand`...

15.

Sopivia funktioita: `Apart`, `Numerator`, `Denominator`. Myös hiirtä ja valikkoja voi hyödyntää.

16.

Trigonometrinen funktioiden argumentit ilmoitetaan Mathematicassa radiaaneissa. Radiaanien ja asteiden välinen muunnoskerroin on valmiina nimellä `Degree` (katso dokumentaatiota), mutta kertoimen voi tietenkin muodostaa itsekin. Muista: Funktioiden nimet kirjoitetaan isolla alkukirjaimella, argumentit annetaan hakasuluissa.

17.

Mathematicalla on useita erilaisia `Expand`- ja `Simplify`-tyyppisiä komentoja. Muista: Funktioiden nimet kirjoitetaan isolla alkukirjaimella, argumentit annetaan hakasuluissa.

18.

Käytä funktioita `TrigFactor`, `TrigExpand`, `TrigReduce`, `ExpToTrig`, `TrigToExp`. Muista: Funktioiden nimet kirjoitetaan isolla alkukirjaimella, argumentit annetaan hakasuluissa.

19.

Anna symbolille n numeerisia arvoja. Funktioiden nimet ovat `Cos` ja `ArcCos`.

20.

Polynomi voidaan nollakohtien avulla kirjoittaa tulomuotoon

$$(x - x_1)(x - x_2) \dots (x - x_n).$$

Hyödyllisiä funktioita ovat mm. `Product`, `Collect`, `Coefficient`, `CoefficientList`. Jos listassa on pitkiä alkioita, sen voi tulostaa selkeämpään muotoon kirjoittamalla perään `//TableForm`.

21.

Talleta ensin yhtälö jollekin nimelle. Yhtälöissä käytetään yhtäläisyysmerkinä `==`. Yhtälön ratkaiseminen `Solve`-funktiolla tuottaa ratkaisut ns. korvaussääntöjen muodossa. Näiden avulla voidaan saadut juuret helposti sijoittaa mihin tahansa lausekkeeseen, esimerkiksi yhtälöön: `yhtalo/.korvaus`. Tässä `/.` on lyhennemerkintä Mathematican funktiolle `ReplaceAll`.

22.

Likiarvot voidaan laskea joko tarkkojen arvojen likiarvoina funktiolla `N` tai suoraan käyttämällä funktiota `NSolve`. Juurten sijoittaminen yhtälöön: `yhtalo/.korvaus`, missä `/.` on lyhennemerkintä Mathematican funktiolle `ReplaceAll`.

23.

Mathematican versiosta riippuen juurten tarkat arvot saatetaan esittää hieman erikoisessa muodossa `Root`-funktion avulla. Tämä itse asiassa ilmoittaa vain, että kyseessä on juuri tämän polynomin juuri!

24.

Suorita laskut siten, että et joudu käsin syöttämään uudelleen jo laskettuja tuloksia. Käytä korvausoperaattoria `ReplaceAll` eli `/.` sopivalla tavalla. Esimerkkiyhtälön juuret ovat kompleksilukuja, mutta juurista muodostettu lauseke on yksinkertainen reaalinen murtoluku.

25.

Yleiset ratkaisukaavat saadaan ratkaisemalla `Solve`-funktiolla yhtälöt, joissa kertoimet ovat symboleja.

26.

Kolmannen asteen yhtälön yleinen ratkaisukaava on sangen mutkikas eikä kaikissa tapauksissa anna ongelmitta oikeaa ratkaisua. Ratkaistaessa yhtälö suoraan saatetaan tarvita funktiota `ComplexExpand` saatujen juurten sieventämiseen.

27.

`Solve`-funktion antamasta korvauslistasta voidaan poimia k :s korvaussääntö joko hiiren avulla tai asettamalla listan nimen perään indeksi kaksinkertaisiin hakasulkuihin, esimerkiksi `ratk[[k]]`. Tulos voidaan saada myös `Factor`-funktiolla, mutta siinä tarvitaan lisäoptio; ks. Mathematican dokumentaatiota.

28.

Sievennä juurten lausekkeet `ComplexExpand`-funktiolla. Kompleksiluvun itseisarvo saadaan funktiolla `Abs`.

29.

`Solve`-funktion ensimmäisenä argumenttina voi olla usean yhtälön muodostama lista ja toisena usean tuntemattoman muodostama lista.

30.

Ryhmän rakennetta voi myös tutkia tarkemmin eliminoimalla esimerkiksi tuntemattoman x kahdesta ensimmäisestä ja vastaavasti kahdesta jälkimmäisestä yhtälöstä. Tällöin on apua Mathematican funktiosta `Eliminate`.

31.

Ratkaise ensin yhtälöpari ja poimi hiirellä ratkaisusta ehto luvulle a . Epäyhtälöitä voidaan ratkaista myös funktiolla `InequalitySolve`, joka on ensin ladattava: `Needs["Algebra`InequalitySolve`"]`. Huomaa 'väärinpäin' olevat lainausmerkit!

32.

Kumpi on järkevämpää: Hakea leikkauspisteiden koordinaateille tarkat arvot vai likiarvot? Kuvaajat voidaan piirtää funktiolla `ImplicitPlot`. Tämä on ladattava ensin: `Needs["Graphics`ImplicitPlot`"]`. Huomaa 'väärinpäin' olevat lainausmerkit!

33.

Funktiota `Solve` tai edes `NSolve` ei voida käyttää, koska kyseessä on transkendenttiyhtälö. Iteratiiviseen numeeriseen ratkaisemiseen (Newtonin menetelmän tapaan) on käytettävissä funktio `FindRoot`.

34.

Funktioita `Solve` ja `NSolve` ei voida käyttää, koska ne ratkaisevat vain algebrallisia yhtälöitä. Transkendenttinen yhtälö tai yhtälöryhmä voidaan ratkaista funktiolla `FindRoot`, joka käyttää yksi- tai useampiulotteista Newtonin menetelmää. Sopivien alkuarvojen löytämiseksi käyrät on syytä piirtää. Tällöin voidaan käyttää funktiota `ImplicitPlot`, joka ei kuitenkaan ole Mathematican perusfunktioita ja on sen johdosta erikseen ladattava: `Needs["Graphics`ImplicitPlot`"]`. Huomaa 'väärinpäin' olevat lainausmerkit!

35.

Ratkaise kolmen algebrallisen yhtälön ryhmä. Muodosta tätä varten ensin ympyrän yhtälö, jossa säde ja keskipisteen koordinaatit ovat tuntemattomia, ja sijoita siihen annetut arvot.

36.

Käytä funktiota `Solve` usean algebrallisen yhtälön muodostaman ryhmän ratkaisemiseen.

37.

Muodosta polynomille lauseke tuntemattomin kertoimin ja johda kertoimille yhtälöryhmä ehtojen perusteella.

38.

Tarkastele riittävän pitkää väliä. Muista merkinnät: `Sin[8 x]` etc.

39.

Funktioiden nimet ovat `Cos` ja `ArcCos`. Yhden kuvaajan piirtäminen tapahtuu komennolla `Plot`. Useita kuvioita voidaan yhdistää samaan kuvaan komennolla `Show`, jonka argumenteiksi kirjoitetaan ne tulosteet, jotka kuvaan halutaan. Esimerkiksi `%k` viittaa tulosteeseen `Out[k]`; tulosteille voidaan antaa myös nimet kirjoittamalla esimerkiksi `kuva1 = Plot ...`.

40.

Tarvittava funktio on `Plot3D`. Tutki piirtoalueen vaikutusta kuvaajan muotoon ja miten siihen voidaan vaikuttaa `Plot3D`-funktion optioilla (katso dokumentaatiota tai kirjoita `??Plot3D`).

41.

Funktionnimi on `ArcTan`. Tarvittava piirtokomento on `Plot3D`. Piirtotiheyttä voi säätää optiolla `PlotPoints`. Muitakin optioita on; katso dokumentaatiota tai kokeile `??Plot3D`.

42.

Mieti ensin, millä arvoilla (x, y) funktio on määritelty.

43.

Säädä piirtotiheys sopivaksi, niin että saat kauniin kuvan: `PlotPoints -> {n1, n2}` asettaa eri muuttujien suunnissa eri määrät jakopisteitä. Onko funktio jatkuva origossa?

44.

Piirtokomento on `ParametricPlot`. Piirtotiheyttä voidaan säätää optiolla `PlotPoints`.

45.

Piirtokomento on `ParametricPlot3D`. Piirtotiheyttä voidaan säätää optiolla `PlotPoints`.

46.

Piirtokomento on `ParametricPlot3D`. Piirtotiheyttä voidaan säätää optiolla `PlotPoints`. Pallopinta: Jos korkeuskoordinaatti on t , niin mikä on pisteen etäisyys z -akselista?

47.

Valitse parametriksi y .

48.

Piirtokomento on `ParametricPlot3D`. Säädä piirtotiheys sopivaksi, niin että saat kauniin kuvan: `PlotPoints -> {n1, n2}` asettaa eri parametrien suunnissa eri määrät jakopisteitä.

49.

Käytä funktiota `ImplicitPlot`. Tämä on erikseen ladattava: `Needs["Graphics`ImplicitPlot`"]`.

50.

Logaritmifunktio on `Log`. Käytä funktiota `ImplicitPlot`. Tämä on erikseen ladattava: `Needs["Graphics`ImplicitPlot`"]`. Katso dokumentaatiota. Mieti, mikä on sopiva piirtoalue.

51.

Tarvittavia funktioita: `Plot3D`, `ContourPlot`. Jälkimmäiselle voidaan antaa optiona korkeuskäyrien korkeudet muodossa `Contours->{...}`, missä korkeudet luetellaan listassa; katso myös dokumentaatiota.

52.

Käytä funktiota `ContourPlot3D`. Tämä on erikseen ladattava: `Needs["Graphics`ContourPlot3D`"]`. Katso dokumentaatiosta käyttöohjeet. Optiolle `PlotPoints` on hyvä antaa hieman oletusta suurempi arvo, esimerkiksi `{5, 5}`; liian suuri hidastaa laskentaa melkoisesti.

53.

Funktio voidaan määritellä kahdella tavalla: antamalla muotoa $f[x_] := \dots$ oleva määrittely tai käyttämällä funktiota `Function`. Kokeile molempia. Taulukko muodostetaan funktiolla `Table`, derivaatta saadaan esimerkiksi kirjoittamalla $f'[x]$. Integroinnissa tarvittava äärettömyys on `Infinity`; se voidaan myös valita valikosta.

54.

Funktio voidaan määritellä kahdella tavalla: antamalla muotoa $f[x_] := \dots$ oleva määrittely tai käyttämällä funktiota `Function`. Edellistä tapaa käytettäessä voidaan lisäksi määritellä erikseen arvo yksittäisissä pisteissä: $f[0] = \dots$.

55.

Huomaa: Hyperbolisen kosinin käänteisfunktio (päähaara) `arcosh` on Mathematicassa (virheellisesti) `ArcCosh`. Funktion paloittaisessa määrittelyssä käytetään symbolia `/;` rajoittamaan määrittelyaluetta, esimerkiksi $f[x_ / ; x > -1 \ \&\& \ x < 1] := \dots$.

56.

Piirtämisen onnistuminen saattaa riippua Mathematican versiosta. Itseisarvofunktio (`Abs`) integraalin sisällä on ongelmallinen. Turvallisinta on määritellä funktio itseisarvolausekkeen merkkien mukaan kolmessa osassa. Tutki, osaako Mathematica derivoida paloittain määriteltyä funktiota!

57.

Ennen Mathematican funktion `a` määrittelyä anna komento `Remove[a]`, jolla poistetaan mahdolliset aiemmat määrittelyt. Katso myös, mitä komento `?a` määrittelyn jälkeen antaa. Kyseessä on rekursiivinen funktiomäärittely. Taulukko voidaan muodostaa funktiolla `Table`. Miksi taulukon laskeminen kestää?

58.

Funktion arvot voidaan laskea taulukkoon `Table`-funktiolla. Miten laskisit käsin arvon $f(1)$?

59.

Surjektio $A \rightarrow B$ on funktio, jossa jokainen maalijoukon B alkio on jonkin alkion kuva. Summa voidaan muodostaa funktiolla `Sum`, binomikerroin on `Binomial`. Taulukon (kaksinkertaisen listan) voi muodostaa `Table`-komennolla ja sen saa näkymään kaksiulotteisena kirjoittamalla perään `//TableForm`.

60.

Tutki erikseen, mitä `FactorInteger` antaa. Indeksimerkintä `[[1,1]]` poimii sen tulostuksesta osan.

61.

Huomaa merkintä: `Sin[x]^4` etc. Kahden lausekkeen samuutta voi tutkia tarkastelemalla niiden erotusta. Tämän vertaaminen nollaan on yleensä helpompaa kuin kahden monimutkaisen lausekkeen vertaaminen toisiinsa. Toisena vaihtoehtona on tarkastella lausekkeiden kuvaajia.

62.

Kokeile: `Integrate[x^n/.n->-1,x] == Integrate[x^n,x]/.n->-1`. Sijoita myös muuttujalle n jokin muu arvo. Miten selität tulokset?

63.

Funktio on derivoituva myös origossa, mutta derivaatta on laskettava erotusosamäärän raja-arvona (miksi?). Mathematicassa on valmiina funktio `Limit`.

64.

Poista ensin funktioille mahdollisesti aiemmin tehtyt määrittelyt: `Remove[f, g]`. Määäämätön funktio voidaan ottaa käyttöön yksinkertaisesti kirjoittamalla `f[x]`.

65.

Määäämätön funktio voidaan ottaa käyttöön kirjoittamalla `f[x, y]`. Jos olet aiemmin käyttänyt samaa symbolia jossakin muussa merkityksessä, hävitä se ensin: `Remove[f]`. Derivointioperaattori on `D` riippumatta siitä, lasketaanko tavallisia vai osittaisderivaattoja.

66.

Funktiolla `Integrate` lasketaan sekä integraalifunktioita että määrättyjä integraaleja. Äärettömyys on `Infinity`; se voidaan myös valita valikosta. Mathematica tuntee monia muitakin funktioita kuin ns. tavalliset alkeisfunktiot. Mitä nämä oikeastaan ovat, ei aina ilmene dokumentaatiosta, koska määritelmät eivät välttämättä ole yksinkertaisia.

67.

Symbolisissa ohjelmissa derivointi on yleensä integrointia luotettavampaa. Tarkistus voi siis tapahtua derivoimalla. Logaritmifunktio on `Log`; ks. dokumentaatiota.

68.

Symbolinen integrointi tapahtuu funktiolla `Integrate`, numeerinen funktiolla `NIntegrate`. Jälkimmäisessä sovelletaan suoraan jotakin numeerisen integroinnin menetelmää, jonka valintaan myös käyttäjä voi vaikuttaa. Ks. dokumentaatiota, erityisesti `Implementation Notes`.

69.

Komennolla `Integrate` lasketaan sekä integraalifunktio että määrätty integraali. Numeeriselle integroinnille (määrätyn integraalin laskemiseen) on komento `NIntegrate`. Korvausoperaattori on `ReplaceAll` eli `/.`.

70.

Talleta aluksi funktion lauseke jollakin nimellä, jotta siihen viittaaminen myöhemmin on helppoa. Tarvittavia funktioita: `D`; `Solve`. Arvojen sijoittaminen johonkin lausekkeeseen tapahtuu korvausoperaattorilla `/.` eli `ReplaceAll`. Mikäli saadut numeeriset lausekkeet näyttävät hankalilta, ne voi hahmottaa paremmin laskemalla likiarvot funktiolla `N`.

71.

Valitse parametrisoinnissa toiseksi parametriksi x ja toiseksi pyörähdyskulma. Piirtäminen funktiolla `ParametricPlot3D`. Muista: `Sin[x^2]` jne.

72.

Periaatteessa yksinkertainen integrointi, mutta tutki tarkoin, mitä funktiota on integroitava.

73.

Valitse kardioidin parametrisoinnissa napakulma φ parametriksi, lausu x ja y tämän avulla ja käytä funktiota `ParametricPlot`. Tomaattipinnan parametrisoinnissa ota parametreiksi napakulma φ ja pyörähdyskulma x -akselin ympäri. Piirtäminen tapahtuu funktiolla `ParametricPlot3D`. Tilavuus saadaan periaatteessa integraalista $\int y^2 dx$, johon on tehtävä sellaiset sijoitukset, että muuttujaksi saadaan napakulma φ .

74.

Kaarenpituusintegraali: $\int ds = \int \sqrt{x'(\varphi)^2 + y'(\varphi)^2} d\varphi$.

75.

Käyrä on luontevinta kirjoittaa vektoriksi $\mathbf{r} = \{\text{Cos}[t]/t, \text{Sin}[t]/t, \text{ArcTan}[t]\}$ ja laskea kaarenpituus integraalista $\int |\mathbf{r}'(t)| dt$.

76.

Laskusta tulee selkeämpi, jos se lasketaan symboleja käyttäen ja vasta lopuksi asetetaan näille arvot. Arvojen sijoittamiseksi on luontevaa määritellä korvaussääntö $\{r \rightarrow 6.6, s \rightarrow 11.0, h \rightarrow \text{Sqrt}[11.0^2 - 6.6^2]\}$, jolloin arvot voidaan helposti sijoittaa mihin tahansa välitulokseenkin ja tämän jälkeen jatkaa laskua symboleilla.

77.

Lausu pyramidin tilavuus sopivan muuttujan avulla. Tätä varten tarvitaan sopivien kolmioiden yhdenmuotoisuutta. Hyödynnä Mathematican komentoja, jotta et joudu syöttämään käsin aiempien laskujen tuloksia!

78.

Määrittele alueen A_n pinta-ala funktioksi: $a[n_] := \dots$ ja sievennä (`Simplify`, `FullSimplify`) peräkkäisten alojen suhteen lauseke. Funktiolla `Sum` voi laskea myös äärettömän monen termin summia.

79.

Esimerkiksi: Laske leikkauspiste, kun suoran kulman kärjen x -koordinaatti on t ja toisen kateetin kulmakerroin on k .

80.

Ratkaise nestepinnan korkeus nestetilavuuden funktiona ja valitse saaduista ratkaisuista oikea. Lauseke on hankala, mutta Mathematica pystyy kuitenkin käsittelemään sitä.

81.

Satunnaislukuja generoidaan funktiolla `Random`, jolle voidaan antaa argumentiksi mm. väli, jolta lukuja halutaan.

82.

Joko: Muodosta funktion y ja erikseen lasketun toisen derivaatan summa ja sievennä tämä. Tai: Määrittele y Mathematican funktioksi ja sievennä $y''[x] + y[x]$. Logaritmifunktio on `Log`. Itseisarvot voidaan jättää huomiotta, sillä Mathematica tuntee logaritmifunktion $\ln x$ myös negatiivisilla argumenteilla x , jolloin se eroaa funktiosta $\ln|x|$ vain kompleksisella vakiolla $i\pi$. Kokeile: `FullSimplify[ComplexExpand[Log[-x]], x > 0]`.

83.

Käytä komentoa `DSolve`, jonka avulla voidaan löytää sekä yleinen ratkaisu että yksittäisratkaisu.

84.

Käytä komentoa `DSolve`. Ratkaisu ei ole lausuttavissa tavallisten alkeisfunktioiden avulla, mutta kylläkin Mathematican tuntemien funktioiden avulla.

85.

Käytä funktioita `DSolve` ja `Solve`. Kumpikin antaa ratkaisun korvaussäännön muodossa. Ratkaisu voidaan tallentaa muuttujaksi jatkokäsittelyä varten korvausoperaattorilla, esimerkiksi `lukum = y[t]/.ratkaisu`.

86.

Käytä funktioita `DSolve` ja `Solve`. Kumpikin antaa ratkaisun korvaussäännön muodossa. Ratkaisu voidaan tallentaa muuttujaksi jatkokäsittelyä varten korvausoperaattorilla, esimerkiksi `lukum = y[t]/.ratkaisu`.

87.

Käytä funktiota `Series`. Sarjan jäännöstermi voidaan pudottaa pois komennolla `Normal`.

88.

Sarjan summa lasketaan funktiolla `Sum`. Suppenemisalueen tarkastelussa voidaan käyttää myös funktiota `InequalitySolve`, joka on ensin ladattava: `Needs["Algebra`InequalitySolve`"]`.

89.

Esitä vektorit kaksialkioisina listoina. Muodosta näiden avulla vektoriyhtälö ja ratkaise se `Solve`-funktiolla.

90.

Syötä aluksi pisteet kahden alkion listoina ja muodosta näiden avulla tarvittavat vektorit. Puolittajavektori saadaan helpoimmin kulman kylvien suuntaisten yksikkövektoreiden summana.

91.

Syötä pisteet kolmialkioisina listoina ja laske näillä. Normaali voidaan määrittää joko skalaaritulojen avulla tai vektorituloa käyttäen.

92.

Esitä tehtävän vektorit symbolisina kaksi- (tai kolmi-) komponenttisina listoina, so. Mathematican vektoreina. Funktioista `Simplify` ja `FullSimplify` on apua; katso dokumentaatiota.

93.

Kertaa käyräteoria jostakin oppikirjasta! Em. laskujen läpivieminen johtaa yleensä vaikeuksiin, koska kaarenpituusintegraalista tulee liian monimutkainen. Tehtävän käyrä on kuitenkin poikkeuksellinen: lasku onnistuu! Syötä käyrä Mathematican vektorina, so. kolmialkioisena listana ja laske vektorialgebraa käyttäen.

94.

Lataa lisäpaketti: `Needs["Statistics`NormalDistribution`"]`. Tutki tämän funktioita `NormalDistribution` ja `CDF` (= *cumulative distribution function* = kertymäfunktio), joiden avulla voidaan laskea mihin tahansa normaalijakaumaan liittyvät todennäköisyydet. Ks. ohjeita: `?NormalDistribution`, `?CDF`.